

PO PODZEMLJU NA MORJE

Na Krasu je kamen vladar, zemlja redkost, voda dragocenost, burja neizprosna, Kraševci pa mojstri, ki si je iz kamena zgradil hiše, v trdi zemlji zasadil trto, uredil lokve in kale, z burjo pa suši pršut. Preplet dveh svetov, v katerem se stikajo naravna in kulturna čudesa, nas vodi iz podzemlja na morje in združuje najboljše, kar ponujajo občine Ankaran, Divača, Hrpelje - Kozina, Koper, Postojna in Sežana: naj bodo to mistična Postojnska jama, divjaški Muzej slovenskih filmskih igralcev, vinorodni griči Sežane, razgled z Vremščice daleč čez kraško planoto ali pa obmorski Ankaran in Koper s starodavnimi trgi ter veličastnimi palačami.

V teh krajih se verjetno še bolj kot drugod pri nas zavedajo, da turisti k njim prihajajo zaradi tradicije in priložnosti, da spoznajo matični Kras – tisti, ki je dal ime vsem drugim krasom po svetu. (Če smo natančni, nemško Karst, saj je bilo to ozemlje med raziskovanjem kraškega sveta del Avstro-Ogrske.)

Iz ljubljanske smeri namesto avtoceste izberite staro magistralo, ki pelje čez presihajoče Planinsko polje, v Planini pa si lahko mimogrede ogledate še Planinsko jamo **1** z veličastnim jezerom in med gozdovi nadaljujete na izhodišče krožne poti v Postojni.

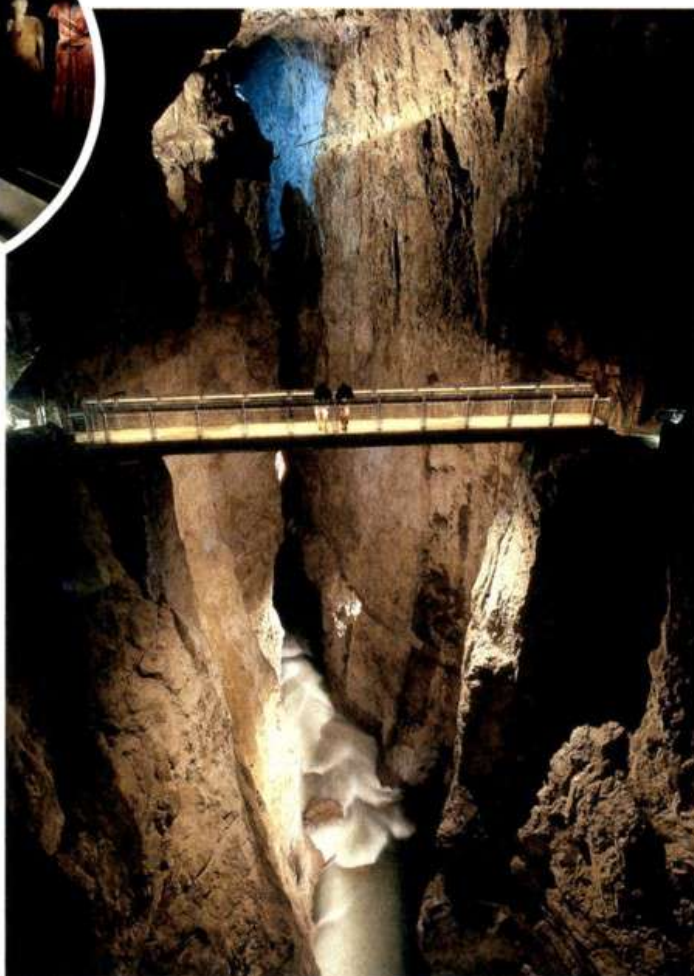
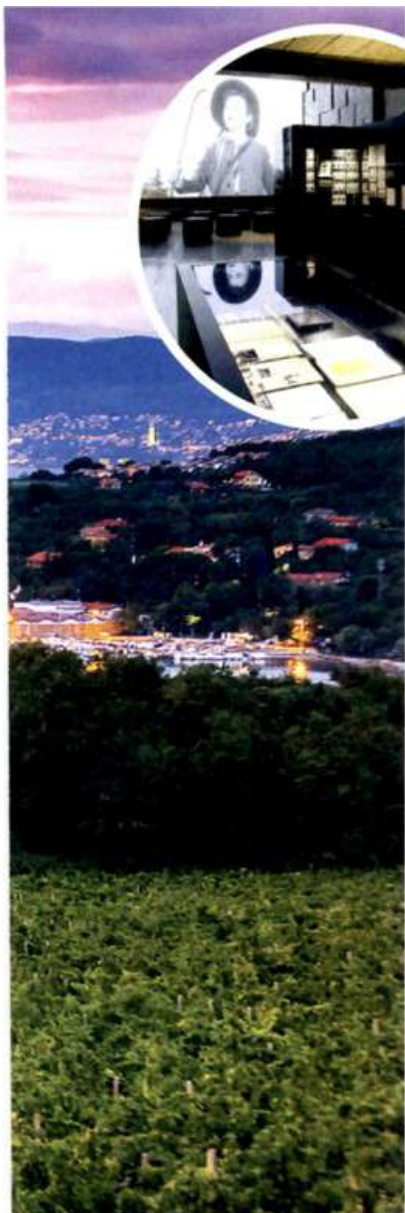
ERAZEM, ŠPIJONI IN RIBICE

Postojna, kraj na prepihu vplivov z vseh strani neba, vabi na sprehod po simpatičnem starem jedru in na obisk

Notranjskega muzeja, v svetovni zibelki krasoslovja pa ima posebno mesto čudovit in skrivnosten podzemni svet. Med turističnimi jamami je največja in najbolj obiskana prav Postojnska z zmajevim mladičem, kot pravijo človeški ribiči, po njej pa vas večji del pelje vlakec (otroci so ga veseli, košarkarji pa prestrašeno sklanjajo glave). **2** Nasproti vhoda je hotel Jama, ki je od leta 1971 nudil prenočišče milijonom obiskovalcev jame, hkrati pa so se v tajnih prostorih s čisto posebnim komunikacijskim centrom, ki je danes na ogled, do leta 1991 spisale številne

Za pot v Postojno izberite cesto čez presihajoče Planinsko polje, na sprehodu po starem jedru Postojne obiščite Notranjski muzej Krasa, glede obiska Postojnske jame in Predjamskega gradu pa itak ni dileme.

Impresiven svet podzemnega kanjona Škocjanskih jam je na nekaterih odsekih (kljub ograji) kar vrtoglav, denimo 50 m visok Cerkvenikov most; v Divači si oglejte tudi Muzej slovenskih filmskih igralcev.

NE ZAMUDITE

Vikendi na (Kraškem) robu

Črni Kal, 14. 9.–6. 10., ob vikendih
www.visitkoper.si

Vonj po Istri

Krkavče, 21. 9. 2024
www.vonjpoistri.krkvavce.si

Festival Kraška gmajna

Kras in Brkini, 21. 9.–20. 10.
www.visitkras.info

Altroke Sladka Istra

Koper, 28. 9. 2024
www.visitkoper.si

Istrski kolesarski maraton

Ankaran, 12.–13. 10.
www.istrski-kolesarskimaraton.si

Martinovanje na Krasu

2.–11. 11., www.visitkras.info

Martinovanje v starem Kopru

16. 11., www.visitkoper.si

Mlado oljčno olje

Teden mladega oljčnega olja
 Koper, 22. 11.–1. 12., visitkoper.si

zgodbe. Dvojno življenje hotela. Le kaj je res in kaj ni?

Del postojnskega jamskega sistema so tudi manj oblegane, a za družinski obisk primerne Predjamska, Pivka, Črna in Otoška jama. Seveda pa ne smete izpustiti več kot 8 stoletij starega in v Guinnessovo knjigo vpisanega Predjamskega gradu, **3** kjer je živel roparski vitez Erazem Predjamski, nato pa se odpravite v Razdrto, od koder se lahko povzpnete po razgled do Vojkove kočice na Nanosu.

VELIČASTNO PODZEMLJE DIVAČE

Ko skozi Senožeče prispete v Divačo, se najprej ustavite v parku Škocjanske jame. **4** Obisk muzejske zbirke v sprejemnem centru pričnite z ogledom maket prereza podzemnega kanjona Škocjanskih jam in osrednjega območja parka, nato pa se podajte na

V Sežani se sprehodite po tematski poti Živi muzej Krasa, ki je bila leta 2017 razglašena za najboljšo v Sloveniji, nato pa obiščite Pršutarno Lokev s'krasa in cvet kraškega vinogradništva.

ogled edinega naravnega spomenika v Sloveniji, ki je na Unescovem seznamu svetovne dediščine. Na približno 3,5 km dolgi poti vas bo prevzel impresiven svet podzemnega kanjona, ki je na nekaterih odsekih (kljub ograji) kar vrtoglav, denimo Cerkvenikov most, ki se pne 50 m nad strugo. Po izhodu iz Škocjanskih jam si lahko ogledate še 100 m oddaljeno Etnološko zbirko v J'kopinovem skednju.

V Divači si v prenovljeni Škratelnovi domačiji oglejte Muzej slovenskih filmskih igralcev, **5** kjer izveste vse pomembno o slovenski filmski dediščini, le 500 m naprej pa je še udorna jama Risnik, **6** ob kateri do Divaške jame **7** vodi učna pot Divaški Kras.

NA OKUSNI KAMNITI KRAS

Skozi kraški vasi Povir in Merče pridete v Sežano, rojstni kraj pesnika Srečka Kosovelca. Pred ▶

POSTOJANKE NA POTI

ANKARAN

www.visitankaran.si

5, Camping Adria

Jadranska 25, 6280 Ankaran

www.adria-ankaran.si

DIVAČA

www.turizem-divaca.si

25, PZA Hotel Malovec

Kraška 30, 6215 Divača

www.hotel-malovec.si

HRPELJE - KOZINA

www.visitkras.info

33, PZA Hrpelje

Reška 43, Hrpelje

www.visitkras.info

KOPER

www.visitkoper.si

46, PZA Koper

Kolodvorska, 6000 Koper

www.marjeticakoper.si

47, Domačija Ražman (ni oskrbe)

Gračišče 1, 6272 Gračišče

www.razman.si

48, PZA Garni Mimosa

Srgaši 38 a, 6274 Šmarje

T: 041 614 776

49, Camping Vovk

Osp 20, 6275 Črni Kal

FB: privokvu

POSTOJNA

www.visit-postojna.si

92, Kamp Pivka jama

Veliki otok 50, 6230 Postojna

camping-postojna.com

93, PZA Postojna

Tržaška cesta 59 a, 6230 Postojna

www.visit-postojna.si

94, PZA Prepih

Belesko 1 a, 6230 Postojna

www.visit-postojna.si

SEŽANA

www.visitkras.info

117, PZA Sežana

Partizanska, 6210 Sežana

www.visitkras.info

Koprsko zaledje, na čelu s Hrastovljami, Kubedom in Socerbom, je posejano z zgodovinskimi atrakcijami, denimo cerkvijo sv. Trojice v Hrastovljah z znamenitim mrtvaškim plesom, največja obalna pridobitev zadnjih let pa je rekreativna promenade na nekdanji cesti med Žusterno in Izolo.

skozi Prelože in Čelje spustite v Prem ter se skozi Pivko vrnite na izhodišče v Postojni, kjer zagotovo še niste vsega doživeli – na primer fotografiranje medveda v naravnem okolju?

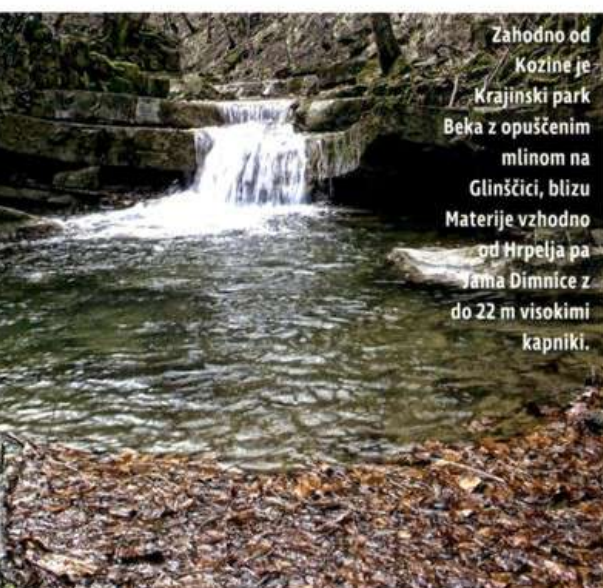
Petra Krnc Laznik, foto: arhivi MPZA, Fokusplus, STO in destinacije – Crochet, Jošt Gantar, Jaka Ivančič, Žana Kapetanovič, Ivan Likar, Alan Kosmač et al.

svetov – doline Glinščice z bogato zgodovino, mistične Čičarije in zelenih teras brkinskih sadovnjakov; med panoramsko vožnjo po slemenski cesti se ustavite na eni od sadjarskih kmetij. V parku so na 12 skrivnostnih krajih tudi drobci mitskega izročila, ki jih lahko odkrivete peš ali s kolesom.

Nadaljujte v Matarsko podolje in skozi Materijo. V vasi Markov-

ščina zavijte do edine od Matarskih jam, ki jo pozna širša javnost – jame Dimnice, **19** v kateri pozimi hudič prekaja meso. Ali pač ne? Preverite. Na udobni jamski (turistični) poti lahko med drugim občudujete do 22 m visoke kapniške stebre, ki jim pravijo Kiklopi.

V vasi Obrov imate zadnjo priložnost za sprehod do jame Ponikve v Jezerini, nato pa se

Zahodno od Kozine je Krajiški park Beka z opuščeni mlinom na Glinščici, blizu Materije vzhodno od Hrpelja pa Jama Dimnice z do 22 m visokimi kapniki.

življenja v teh krajih pa ohranjena javna krušna peč.

Raziskovanje obalne narave nadaljujte tudi na poti v Koper – v naravnem rezervatu Škocjanski zatok **14** se lahko sprehodite po zanimivi krožni učni poti (2,2 km) z opazovalnico ptic in drugega življa, tipičnega za mokrišča.

KOPER STOTERIH OBRAZOV

Raznolika prestolnica naše obale skupaj z zaledjem vabi na odkrivanje posebnosti sredozemske Slovenije. Na sprehodu po mestnem jedru opazite srednjeveške stavbe v beneškem slogu **15** (Pretorska palača, zvonik, stolnica sv. Nazarija s krstilnico in največji cerkvenimi orglami v Sloveniji), skrite vrtove in okrašene fasade. Tu in tam vas poboža še vonj po svežih morskih specialitetah, po obali pa se vije živahna promenada, ki vse leto skrbi za obmorsko vzdušje. S kolesom ali peš se lahko odpravite še do Žusterne in naprej po novi obalni cesti brez motornega prometa.

V Hrpelje in Kozino se odpravite po koprskem podeželju: skozi Šmarje, mimo Sv. Antona in naprej čez Gračišče, do vznožja izjemnega Kraškega roba, **16** kjer se preizkusite v plezanju, kolesarjenju ali pohodništvu, hkrati pa raziskujte vasi slovenske Istre: grad Strmec (Socerb), cerkev sv. Trojice v Hrastovljah z znamenitim mrtvaškim plesom, stolp v Podpeči, utrdbo Črni Kal in nagnjen cerkveni zvonik, obzidje v Kubedu in veliko več.

STIČIŠČE 3 SVETOV

Na križišču cest Trst–Reka in Ljubljana–Koper sta kraja Hrpelje in Kozina. Zahodno od njiju je Krajinski park Beka, **17** kjer se prepleta kar 13 označenih pohodniških in kolesarskih poti, ki med drugim vodijo na Slavnik (1.028 m n. v.), do ostankov 2. svetovne vojne in opuščenega mlina na Glinščici.

Naslednji postanek je Mitski park Rodik, **18** kjer vas oborožijo z informacijami, potrebnimi za obisk stičišča 3

Zeleni Ankaranski polotok se konča s prizanim Debelim rtičem, na njegovi severni obali pa je edini sredozemski slani travnik v Sloveniji.

Lipice, **12** kjer žlahtni lipčanci prosto dirjajo po kraški pokrajini.

ZELENI ANKARANSKI POLOTOK

Iz Lipice se mimo Bazovice in nad Trstom odpeljite po obalni poti na Ankaranski polotok z Debelim rtičem, ki je prava mala zelena oaza. **13** Med tamkajšnjimi naravnimi posebnostmi izstopa ohranjen flišni klif z naravnim morskim obrežjem ob vznožju. Ker v hladnejšem delu leta verjetno ne boste zaplavali, se posvetite čudovitim razgledom. Sprehodite se lahko tudi po edinem sredozemskem slanem travniku v Sloveniji, ki ga najdete blizu kampa Adria – med Sv. Katarino in Sv. Nikolajem, benediktinskim samostanom iz 11. stoletja. Na burno preteklost Debelega rtiča opominjajo številni ostanki 2. svetovne vojne, na delček pozabljenega tradicionalnega

stara osnovno šolo se začne pohodniška Kosovelova pot, v mestu pa je tudi botanični vrt z rastlinjakom in kopico eksotičnih dreves.

Tipične kraške pojave, značilne za svet med Tržaškim zalivom, Vipavsko dolino in Brkini, lahko blizu Sežane spoznate na tematski poti Živi muzej Krasa, ki je bila leta 2017 razglašena za najboljšo v Sloveniji. **8**

Ljubitelji vina in drugih kraških dobrot zavijte še na krožno pot po vaseh Križ, Tomaj, Dutovlje in Pliskovica, ob kateri je nanizan cvet kraškega vinogradništva.

9 Nato pa v smeri proti Lokvi in kmalu vas pričaka smerokaz za jamo Vilenica. **10** To s kapniki zelo bogato jamo sicer najbolj poznamo po mednarodni nagradi za literaturo in skoraj 40-letni tradiciji srečan literatov Srednje Evrope, pozorni opazovalci pa lahko vse do zadnje, Vilinske dvorane prepoznavate številne podobe

živali, ki jih je izoblikovala narava. Ko preštete vse, nadaljujte v Lokev na Krasu, kjer sta zasebni Vojaški muzej Tabor **11** in Pršutarna Lokev s'krasa, po ogledu in slastnih nakupih pa se odpravite na raziskovanje

